

Činnost Centrální harmonizační jednotky v roce 2021 a plány do roku 2022

Centrální harmonizační jednotka v roce 2021 zahájila několik důležitých projektů a pokračovala v těch, které byly v předchozích letech úspěšné a prokázaly přínos pro lepší fungování orgánů veřejné správy v oblasti nakládání s veřejnými prostředky.

Mezi nejvýznamnější počiny patří zahájení projektu *Posílení řízení a kontroly veřejných financí* v lednu roku 2021. Hlavními cíli projektu je získání nezávislého hodnocení stávajícího stavu řízení a kontroly veřejných financí, identifikování hlavních nedostatků a jejich příčin, a v neposlední řadě přípravné práce nového legislativního návrhu včetně důkladné argumentace pro prosazení změny a hodnocení dopadu regulace. Projekt je realizován ve spolupráci s odborníky z Univerzity Karlovy a z Masarykovy univerzity, kteří zpracovávají analýzu vnitřních kontrolních systémů orgánů veřejné správy, analýzu regulace interního auditu v podmínkách českého právního řádu, analýzu ústavních limitů regulace řízení a kontroly veřejných financí a analýzu řízení o porušení rozpočtové kázně. Do projektu jsou dále zapojeni zahraniční experti z Università di Bologna, Dauphine Univesité Paris, Albert-Ludwigs-Universität Freiburg či Università degli Studi di Udine, kteří poskytnou nejen cenné informace o řízení a kontrole veřejných financí v Itálii, Francii či Německu, ale také svá doporučení ke zdokonalení systému v České republice, plynoucí ze srovnání zkušeností s praxí v jednotlivých zemích. O průběžných výstupech a výsledcích projektu lze nalézt informace na [webových stránkách](#) Ministerstva financí. Výsledky jednotlivých analýz a hlavní směry úvah v oblasti změny systému finanční kontroly v České republice budou za účasti tvůrců analýz představovány a diskutovány v průběhu podzimu 2022 v rámci veřejných konzultací. Projekt bude probíhat až do poloviny roku 2023. Hlavním výstupem projektu by měl být věcný návrh nového zákona o řízení a kontrole veřejných financí.

I když práce na projektu patří mezi stěžejní činnosti Centrální harmonizační jednotky, nadále je věnován čas a úsilí i dalším oblastem, které jsou vzájemně propojeny. Naší snahou je poskytovat nejen cílenou metodickou podporu ke stávajícímu zákonu o finanční kontrole, ale disponovat pro tyto účely i kvalitními daty, analýzami a podklady.

V oblasti evropských fondů byl v roce 2021 aktualizován závazný metodický pokyn ke kontrole poskytovaných prostředků pro programové období 2021-2027 ([pokyn č. 13](#)). Doplněny byly odkazy na schválené obecné nařízení a dále byly upraveny kontrolní listy veřejných zakázek, reflektující nové zásady odpovědného a inovačního zadávání. V průběhu roku byla také vydána [doporučující příručka](#) dobré praxe kontroly poskytovaných prostředků. Příručka rozpracovává základní principy metodiky, tj. rizikově orientovaný výkon kontroly a minimální možnou evidenční zátěž ze strany řídicích orgánů. V oblasti evropských fondů budou v roce 2022 z naší strany prováděny analýzy nad daty o kontrolách z monitorovacího systému, které budou využity při konzultacích s řídicími orgány ve věci nastavení analýz rizik pro výběr vzorků operací ke kontrole.

Nejen pro oblast evropských fondů je určen další metodický pokyn CHJ ([pokyn č. 14](#)), který rozpracovává postupy poskytovatelů při realizaci opatření k vypořádání kontrolních zjištění správným použitím ustanovení § 14e a § 14f velkých rozpočtových pravidel. Tento metodický pokyn byl ke konci roku 2021 aktualizován v souvislosti s novelou velkých rozpočtových pravidel, účinnou od 1. ledna 2022. Obdobně byl též aktualizován také [metodický pokyn CHJ č. 4 Předávání podnětů na orgány finanční správy](#). Novinkou je [metodický pokyn CHJ č. 22](#), kterým jsou upraveny postupy poskytovatelů při stanovení podmínek, které má příjemce v souvislosti s použitím veřejné finanční podpory splnit, spolu se zásadami správného stanovení snížených odvodů.

Subjektům veřejné správy poskytuje CHJ metodickou podporu také v oblasti hospodárného, efektivního a účelného vynakládání veřejných prostředků. V rámci této metodické činnosti vydala CHJ metodický pokyn ke správě majetku v souladu s principy 3E ([pokyn č. 15](#)), který navazuje a rozpracovává prověřený metodický pokyn k naplňování principů 3E v praxi veřejného zadávání

([pokyn č. 3](#)). Doplnkovým pokynem ke správě majetku je detailní příručka ke správě vozového parku organizací veřejné správy ([pokyn č. 16](#)).

V oblasti zákona o finanční kontrole byl vydán metodický [pokyn č. 19](#), který vysvětluje povinnosti dané zákonem o finanční kontrole a jeho prováděcí vyhláškou, a na příkladech z praxe rozpracovává schvalovací postupy řídicí kontroly v orgánech veřejné správy. Řada metodických pokynů ve formě vzorových směrnic k nastavení finanční kontroly byla dokončena vydáním [metodického pokynu CHJ č. 21 – Směrnice o finanční kontrole](#). Po vzorových směrnicích specifických pro obce, dobrovolné svazky obcí a příspěvkové organizace, se jedná o směrnici obecnou, aplikovatelnou v jakékoliv organizaci bez vazby na konkrétní typ orgánu veřejné správy.

Pozornost byla věnována také oblasti interního auditu. Vstupu do výkonu této profese ve veřejné správě může pomoci [metodický pokyn CHJ č. 18](#) – Manuál pro začínajícího interního auditora v orgánech veřejné správy. Při přezkoumávání funkčnosti a přiměřenosti vnitřního kontrolního systému v orgánu veřejné správy mohou interní auditoři nahlédnout do [metodického pokynu CHJ č. 17](#) – Audit vnitřního kontrolního systému a návod pro nastavení systému hodnocení kvality interního auditu v orgánech veřejné správy nabízí [metodický pokyn CHJ č. 20](#) – Metodický pokyn pro hodnocení kvality interního auditu v orgánech veřejné správy.

Všechny zmíněné metodické pokyny byly v průběhu roku 2021 školeny pracovníky CHJ v rámci workshopů a seminářů, které budou probíhat i v roce 2022. Katalog vzdělávacích akcí na rok 2022 je přílohou tohoto newsletteru.

Průběžně byla v roce 2021 také vydávána stanoviska Centrální harmonizační jednotky. [Stanovisko č. 1/2021](#) se týká povinnosti zajistit nezávislost a objektivitu finanční kontroly úpravou ve svých vnitřních postupech a [stanovisko č. 2/2021](#) popisuje způsob ověření odborné způsobilosti v rámci přezkoumání hospodaření ÚSC. [Stanovisko č. 3/2021](#) se věnuje problematice předávání informace o závažných zjištěních Ministerstvu financí a konečně [stanovisko č. 4](#) se opět věnuje problematice přezkoumání hospodaření ÚSC v oblasti užití daňových příjmů sdílených daní. V roce 2022 bylo dosud vydáno stanovisko č. 1/2022 k problematice schvalovacího postupu řídicí kontroly v čase rozpočtového provizoria.

Kromě metodické činnosti byly v roce 2021 ze strany CHJ zahájeny také analytické práce nad postupy poskytovatelů národních prostředků, které budou pokračovat i v roce 2022. Tuto oblast doplňuje analýza kontrol ústředních orgánů státní správy, která volně navazuje na analýzu kontrol vykonávaných územními samosprávnými celky z roku 2017. Cílem těchto analýz je identifikovat konkrétní problematické oblasti související s poskytováním národních prostředků a následné vydání vhodně zacílených metodických pokynů, které by byly pro poskytovatele těchto prostředků přínosné. Namátkou lze uvést např. oblasti spojené s hodnocením, výběrem, kontrolou a vymáháním prostředků ze strany poskytovatelů.

Centrální harmonizační jednotka je rovněž správcem katalogu otevřených dat Ministerstva financí, která jsou dlouhodobě hodnocena jako jedna z nejlepších v rámci státní správy. V roce 2021 byla vytvořena celá řada metodických návodů k jednotlivým publikovaným datovým sadám, které umožní jejich lepší a jednodušší zpracování uživateli. Nejdůležitějším počinem bylo spuštění portálu Finanční správy s vizualizacemi nad otevřenými daty (statistiky.financnisprava.cz). V roce 2022 bude ve formátu otevřených dat publikována úřední deska Ministerstva financí a budou publikovány další nové datové sady v souvislosti se spuštěním nových informačních systémů. Dále bude rozvíjen a prezentován datový sklad Ministerstva financí, který slouží k okamžitému přístupu k datům z monitoru státní pokladny nebo k datům o projektech podpořených z dotací. Tato data slouží i CHJ jako podklad pro analýzy a následnou tvorbu metodických dokumentů.

Všechny metodické pokyny, stanoviska a informace lze dohledat v přehledné formě na webu Ministerstva financí v části [Řízení a kontrola veřejných financí](#).

Plány do roku 2022

Mezi hlavní priority CHJ do roku 2022 patří další přípravné práce pro reformu systému řízení a kontroly veřejných financí, zejména ukončení fáze zpracování nezávislých analýz a zahájení fáze veřejných konzultací a diskuzí s odbornou veřejností nad navrženými změnami.

Mezi další priority CHJ patří rozvoj koordinace a spolupráce mezi kontrolními útvary Ministerstva financí, Nejvyšším kontrolním úřadem a Finanční správou v oblasti kontroly hospodaření a poskytování veřejných finančních prostředků. Centrální harmonizační jednotka bude rovněž koordinovat aktivní diskusi a sdílení zkušeností mezi kontrolními útvary Ministerstva financí, Finanční správou a Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže v oblasti veřejných zakázek. Na kulaté stoly mezi těmito orgány a podněty z činnosti Pracovní skupiny Kontrola audit nesrovnalosti pro oblast evropských fondů budou úzce navazovat metodické a školicí činnosti CHJ v oblasti poskytování a kontroly národních dotačních prostředků tak, aby v maximální možné míře docházelo ke sjednocování postupů a míry ochrany veřejných prostředků bez ohledu na jejich konkrétní zdroj financování.